

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Rabecki

PRIPRAVE ZA PROSLAVO ROJSTNEGA DNE KRALJA PETRA II.

Kakor poročajo iz Beograda so se pričele tamkaj velike priprave za proslavitev 14. letnega rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Proslava bo zelo svečana in bo v tem okviru tudi velik defile naše vojske.

MINISTRI RAZPRAVLJAJO O KMEČKIH DOLGOVIH.

Včeraj dopoldne in popoldne je bila seja gospodarsko finančnega odbora ministrov v lovskem dvorcu Han Pijesak pri Sarajevu pod predsedstvom predsed. vlade dr. Stojadinovića. Poleg devetih ministrov so bili navzoči tudi predsednik Privilegirane agrarne banke dr. Bogdan Marković, predsednik delovnega kluba senatorjev Milan Simonović in guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević. Na včerajšnji seji so se določile osnovne linije glede reševanja tega vprašanja. — Predsednik vlade dr. Stojadinović je izjavil novinarjem, ki so se zbrali na terasi lovskega dvorca, da je treba pri reševanju tega vprašanja računati na to, da se ohrani sedanja vrednost našega denarja da se ne oškoduje državni kredit in da se ohrani zaupanje vlagateljev v naše kreditne ustanove.

IZVRŠNI ODBOR JNS

je imel včeraj v Beogradu svojo sejo, ki ji je predsedoval strankin predsednik g. Peter Živković in ki so ji prisostvovali vsi člani izvršnega odbora. O omenjeni seji se je izdal sledeči komunikat: Izvršni odbor JNS je imel 26. avgusta sejo pod vodstvom predsednika g. Petra Živkovića. Izvršni odbor je vztrajal pri svojih programskih vidikih stranke glede na pomen občine in volitve občinskih svetov ter je določil stališče stranke napram razpisanim občinskim volitvam. Vsem organizacijam je dal v tem pogledu potrebna navodila. JNS bo v polni meri sodelovala pri občinskih volitvah in njeni pristaši bodo postopali v skladu s prilikami v posameznih krajih. Izvršni odbor je sklenil, da prične sredi novembra izhajati glasilo stranke. Končno je odobril tudi tekst proglaša stranke.

SOKOLSKA PETROVA PETLETKA.

SSKJ je sklenil, da proglasi v zvezi z letošnjo proslavo rojstnega dne kralja Petra II. »Petrovo Sokolsko petletko«. S tem v zvezi je SSKJ objavil proglas, ki pravi med drugim: »Letos bo ta proslava kraljevega rojstnega dne imela še poseben značaj, ker se bo omenjenega dne v smislu sklepa letne skupščine svečano proglasil pričetek Sokolskega »Petrovega petletnega načrta«, pričetek epohe velikega in naporenega dela sokolskih edinic na temelju in vsestranskem pripravljanju vsakega članstva, naraščanja in deca za veliki dan kraljeve polnoletnosti. Veliko, požrtvovalno in ustvarjajoče delo na dvigu materialnega in duhovnega blagostanja našega naroda, za okrepitev vseh pozitivnih nacionalnih sil in duha jugoslovenskih idealov ter pripravljanje vojske hrabrih in neustrašnih borcev, neutrudnih, žilavih in odpornih delavcev — to vse je treba, da postane dar jugoslovenskega Sokolstva mlademu kralju, ko prevzame oblast.«

SPREMEMBA PRI CELJSKEM UPRAVNEM SODIŠČU.

Sodnik upravnega sodišča v Celju dr. Josip Bavdek je upokojen. Na njegovo mesto pride svetnik banske uprave v Ljubljani g. Rajko Mulaček.

Edvard VIII., Roosevelt, Lebrun, Stalin, Hitler in Mussolini za zeleno mizo

NEWYORK, 27. avgusta Reuter poroča: »Newyork Times« pišejo, da namerava predsednik Roosevelt sklicati mednarodno konferenco za uvrstitev miru, ki bo največjega historičnega stila. Zatrjuje se, da namerava Roosevelt pozvati na to konferenco kralja Edvarda VIII., predsednika francoske republike Alberta Lebruna, razen tega Stalina, Hitlerja in Mussolinija. Predsednik Roosevelt želi v smislu poročila navedenega lista, da bi se ta konferenca po možnosti sestala že v novembru tekočega leta. To konferenco namerava sklicati, če bo v novembru ponovno izvoljen za predsednika Zedinjenih ameriških držav.

Posledica Hitlerjevega dekreta: Rydz Smiglyl takoj v Pariz

VARŠAVA, 27. avgusta. Hitlerjev dekret radi podajanja vojaške službene dobe je povzročil v poljskih krogih umljivo vznemirjenje. Nacionalistični »Gonijec« piše, da gre Hitlerjeva odločitev vsem sosedom na živce in tudi Poljski. V varšavskih krogih se spravlja pospešno potovanje generalnega inšpektorja poljske vojske Rydz Smiglyja, ki odpotuje v Pariz že 30. tm. mesto prvotno določeno 6. septembra v zvezo v navedenim Hitlerjevim dekretom. Povečanje efektivnega staleža nemške vojske zahteva tudi od strani Poljske hitre odločitve.

Francija je ohranila mično kei

PARIZ, 27. avgusta. Včeraj je bila seja vrhovnega obrambnega sveta, na kateri so ugotovili, da uvedba dveletne vojaške službe v Nemčiji ni prišla nenadno, radi česar ne bo storila Francija v Berlinu nikakšne demarše. Bivši vojni minister francoski Jean Fabry je napisal v »Intrasigeanu« članek, v katerem pravi, da hoče Nemčija na vsak način priti v položaj, da bo vodila vojno na vseh evropskih frontah. Te posledice Hitlerjevega dekreta bodo predvsem v tem, da bo tudi Francozom potrebna totalnejša organizacija francoske nacionalne obrambe.

Francu so poslali na vrst Abd el Krima

LONDON, 27. avgusta. Po zanesljivih informacijah ni Abde Krim pobegnil, ampak je izpuščen na svobodo ter se je vkrcal na neki francoski parobrod, ki ga bo izkrcal na področju francoskega Maroka, od koder ga bodo poslali med njegove rojake. Izpustili so ga na svobodo, potem ko se je baje obvezal, da bo v španskem Maroku dvignil upor proti generalu Franco in tako onemogočil njegovo bazo za oskrbovanje vojnega materiala legionarjem in dobrovoljcem.

Stalinov svak dejanski diktator Španije

MARSEJ, 27. avgusta. Semkaj je prispel direktor španskega nacionalističnega lista »Informations« Viktor de la Serna, ki je izjavil, da je madridska vlada samo navidezna vlada, in da sta dejansko diktatorja v Madridu dva inozemca in sicer sovjetski Rus Brosky in prejšnji nemški komunistični vodja Neumann, ki je Stalinov svak, ki se že več let nahaja v Španiji in ki je bil v ozadju vseh nemirov. On je že precej časa sem eksponent moskovske vlade in Kominterne v Španiji.

Korupcija v nemških narodnosocialističnih vehovih

BERLIN, 26. avgusta. Te dni je bil aretiran namestnik berlinskega »Gaulletera«, državni svetnik dr. Gerlitzer. Aretacija se spravlja v zvezo s slučajem vrhovnega predsednika Kubeja, ki se sedaj nahaja v Küstrinskih trdnjavskih zaporih. Gre za veliko korupcijsko afero, in je škandal, ki je nastal v narodno socialistični stranki, zelo velik. Glasovi za energično čiščenje v gotovih centralnih strankinih krogih so vse pogostejši.

Pomembna letalska konferenca v Pragi

BUKAREŠTA, 26. avgusta. V dobro poučenih romunskih krogih trdijo, da bo s pričetkom septembra v Pragi zelo važna konferenca, na kateri se bo razpravljalo vprašanje čehoslovaškega, romunskega, francoskega in sovjetskega letalstva. Konference se bodo udeležili kot predstavniki Francije letalski minister Cote, kot zastopnik Romunije državni podtajnik Karanill, sovjetsko Rusijo pa bo zastopal komisar za letalstvo. Istočasno se zatrjuje, da se bo v kratkem otvorila letalska proga Praga - Moskva, ki poide preko romunskega ozemlja s pristajališčema v Klužu in Jašu.

KONFERENCA JNS V KOLAČINU.

Predvčerajšnjim se je vršila konferenca sreskega odbora JNS za srez Kolačin. Na konferenci se je izvolil sreski odbor, ki mu načeluje odlični nacionalni delavec in član glavnega odbora JNS g. Lazar Andjelić. Podpredsednik je arhimandrit Jovica Bulatović. V odboru so še učitelj Bulatović, posestnik Medenica in upravnik pošte Ivanović. S konference se je odposlala pozdravna brzojavka strankinemu predsedniku Petru Živkoviću.

RUDARJI SE BORIJO ZA ZBOJŠANJE PREJEMKOV.

V sejni dvorani palače Trboveljske premogokopne družbe so se pričela včeraj dopoldne pogajanja med zastopniki družbe in rudarjev za novo kolektivno pogodbo. Razpravo je vodil rudarski glavar inž. Močnik. Generalni ravnatelj Skubic je predloženi osnutek kolektivne pogodbe tolmačil s stališča družbe, ki ne bo sicer mogla sprejeti vseh rudarskih predlogov, ki pa je pripravljena, pri statih na nekatera zboljšanja v posameznih akordnih postavkah. Danes se nadaljuje razprava glede zvišanja temeljnih mezd in revizije akordov. Na včerajšnji konferenci se je doseglo zvišanje akordnih prejemkov v Hrastniku in na Ojstrem.

AFERA GROFA BOMBELLESA.

V tovarni grofa Bombellesa v Petrijancu pri Varaždinu so odkrili velike malverzacije ter ugotovili, da je tvorniška uprava prodajala špirit, ni po zani plačevala trošarine, ki znaša 35 Din za liter. Uvedena je preiskava in sta prispele v Petrijanac odposlanca zagreške finančne direkcije.

SKUPINA JAPONSKIH GOSPODARSTVENIKOV

je prispela včeraj jutraj preko Caribroda v Beograd. Izjavili so, da se v zadnjem času opaža med Japonci veliko zanimanje za našo Jadransko obalo. Omenjena skupina se nahaja na redni letni poučni ekskurziji, ki se stalno prireja s ciljem, da bi se japonski gospodarstveniki seznanili s prilikami v svetu.

NA JESENSKEM ZASEDANJU STALNEGA SVETA MALE ANTANTE,

ki bo v Bratislavi, bodo razpravljali predvsem o rezultatih Horthyjevega potovanja v Avstrijo in Nemčijo. Proučil se bo tudi mednarodni položaj s posebnim ozirom na špansko revolucijo in najnovejšem nemškem vojaškem dekretu.

VOJAŠKA TEKMOVANJA V BEOGRADU.

Kakor vsako leto bodo tudi letos v septembru pod pokroviteljstvom kralja Petra II. vojaška tekmovanja Male antante za pokal romunskega kralja Karla II. Pri letošnjem tekmovanju bo nastopila poleg naše tudi posebna delegacija romunske in čehoslovaške vojske. Šef romunske delegacije bo polkovnik Polandžani, šef čehoslovaške delegacije pa Ladislav Šander.

NAŠ ODGOVOR NA ITALIJANSKO NOTO.

Kakor doznava »Jugoslovenski Kurir« je včeraj sledil odgovor naše vlade na italijansko noto od 29. julija glede obnove trgovinskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Naša vlada sprejema v odgovoru v glavnem italijanske sugestije in iznaša tudi neke modifikacije. Odgovor obsega vse detaje, tako da se trgovinski odnosi z Italijo lahko takoj obnovijo in sicer brez pogajanja in tako da bi trgovinski provizorij z Italijo lahko stopil v veljavo že 1. septembra t. l. Kar se tiče naših terjatev v Italiji je vlada mišljenja, da bi se morala vprašanja teh terjatev reševati posebej.

Poslanstva narodne prosvete

Proslava 60letnice kulturnega dela pri Mali Nedelji

Že od leta 1876. je Mala Nedelja središče kulturnega in prosvetnega dela v Prlekiji. Agilna sokolska četa, ki nadaljuje delo kmetijskega bralnega društva, proslavlja letos 60letni jubilej, odkar se je začelo delati na polju narodne prosvete. V nedeljo pa je doseglo svoj višek s predstavo »Deseti brat« na prostem in z otvoritvijo novega letnega gledališča, kjer bodo vsako leto 15. avgusta redne predstave.

Ker je za kmetjsko prebivalstvo igra na prostem nekaj povsem novega, je bilo zanimanje zelo veliko. Le žal da je vreme nekoliko nagajalo, da je najoddaljenejšim preprečilo posest. Vendar je bilo med številno publiko opaziti mnogo obiskovalcev iz Radgone, Štrigove, Ljutomer, Sv. Antona, Sv. Andraža in drugod.

Igra, pri kateri so sodelovali večinom domačini, kmetjski fantje in dekleta, je uspela nad vse pričakovanje. Režijo je vodil br. Kolar Vilko, sceno pa sta napravila br. Lukačič in br. Golob, pevske točke pa je naštudiral br. Čeh. Vsi igralci

so odlično rešili svoje vloge. Posebno pohvalno moramo omeniti »Desetega brata« (br. Kolar), Kriavlja (br. Hanžela Janka), Manico (s. Hojsova), Dolefa (br. Kovačeca), Obrščaka in Meto (br. Čeh in s. Kolarjeva), nadalje Marjana (br. Prejac), Kvasa (br. Goloba), Piškav (br. Škrijanec), Vencelj (br. Kapun), ki so odlično rešili svoje vloge in pokazali, da so diletantje prvega razreda. Zelo lepe so bile skupinske slike, deloma v narodnih nošah (grabljači, svatje itd.), ki so učinkovito prišle do izraza. Številna publika je nagradila igralce z velikim aplavzom, kajti z vsestransko dovršeno igro so igralci zbudili zanimanje vseh. Br. Sornik iz Ruš je dosegel s svojo dramatisacijo sijajen uspeh.

S to proslavo je agilna sokolska četa pokazala, da je započelo delo z vso resnostjo in požrtvovalnostjo nadaljevala in spomin na čase, ko so bili položeni prvi temelji temu delu, svečano proslavila. K lepemu jubileju in k uspešni, nad vse pričakovanje uspeli proslavi 60letnice naše čestitke!

razstava motornega in brezmotornega letalstva, za katero se je posebno zavzel komandant mesta brig. general g. Milutin Milenković, dalje prva filatelistična razstava, na kateri je uradoval poseben poštni urad z razstavnim žigom, dalje razstave socialnega skrbstva in razstave ženske obrti. Zelo obiskane so bile spominska razstava za pokojnim slikarjem prof. Gvajcem, razstava slik na steklo in domače keramike, dalje gostinjska razstava in kakor vedno razstava Tujsko prometne zveze. Prav uspela je bila letos modna revija naših obrtnikov. Zelo visoko stopnjo naše tekstilne industrije je pokazala nad vse okusno aranžirana tekstilna razstava. Na letošnji vinski razstavi, zvezano s pokušno štajerskih vin je bilo zastopanih preko 90 naših kvalitativnih vin, ki so žela nedeljeno priznanje vseh strokovnjakov. Na celo prvo nadstropje meščanske šole je bila razširjena obrtna razstava domačih obrtnikov, ki je pokazala res prvovrstne izdelke. Med industrijsko razstavo je bilo posebno zastopano poljedelstvo. Kakor običajno je tudi letos trgovska razstava zavzela vse prostore deške šole.

Skupno je sodelovalo na letošnjem MT nad 200 razstavljalcev, podjetnikov in prodajalcev. Od tega je bilo 22 inozemcev, ki so pa prodajali izključno proizvode, ki jih domači trgovci ne razpečavajo in ki so se sprejemali le v soglasju z Združenjem trgovcev.

Uspeh letošnjega tedna je ponovno dokazal veliki gospodarski pomen te že tradicionalne in prepotrebne revije napredka našega življa in naše delavnosti

V SPOMIN OLIMPIADI

Tik maratonskega vhoda v berlinski olimpijski stadion so Nemci postavili spominsko ploščo v katero klešejo imena vseh tistih, ki so se izkazali s kakšnim posebnim uspehom na pravkar zaključenih igrah

in nam je le v zadoščenje, da brez izjeme vsi do najvišjih merodajnih mest v polni meri izražajo priznanje našim stremljenjem. Ti uspehi so plod vzajemnega in složenega dela vseh v poštevi prihajajočih činiteljev našega gospodarskega, kulturnega in javnega življenja.

Domači razgledi

Kakšna je bilanca jubilejnega V. Mariborskega tedna

Predvčerajšnjim je bila, kakor smo že poročali, bilančno informativna seja uprave »Mariborskega tedna«, na kateri je med drugim poročal tudi blagajnik navedene zadruge g. A. Gilly o bilanci letošnjega »Mariborskega tedna«. Iz navedenega poročila povzemamo sledeče bilančne misli:

Kakor vsako leto tako tudi letos je bila največja pažnja posvečena propagandi za MT, ki seveda ne gre le v korist našim prireditvam, temveč je neprecenljive tujskoprometne važnosti za Maribor in njegovo zaledje. Razposlali smo po vsej državi, po skoro vseh evropskih zemljah, posebno pa v sosedne države naš propagandni material: 4000 velikih lepakov v nemškem in slovenskem jeziku, 5000 malih propagandnih tablic v slovenskem, srbohrvaškem (latinica in cirilica) in nemškem jeziku, 50.000 propagandnih letakov v štirih jezikih, veliko število okrožnic s prošnjo adresatom, da nas podpirajo v naši propagandi, nad 10.000 programov V. MT v slovenskem in nemškem jeziku ter številne okrožnice z navodili in splošnega informativnega značaja za obiskovalce in interesente. Razen tega smo razpečali jubilejno revijo V. MT, ki smo jo letos izdali v lastni režiji in s prav pestro vsebino v več jezikih.

Za obiskovalce MT smo zopet izdelovali polovično vožnjo na železnicah in parobrodih ter popust na linijah Aero-puta. Zadevne legitimacije smo poslali

vsem potovalnim birojem, agencijam parobrodskih linij in zračnega prometa. Posebno važno nalogo je vršil stanovanjski urad MT pri ekspozituri Putnika na kolodvoru, ki je moral velikokrat pomagati iz zadrege, ko so bili vsi hoteli prenapolnjeni. Znano je, da je že lansko leto dosegla vsota stroškov, za propagando Din 90.000, kateri znesek gotovo ne bo zaostajal za letošnjim propagandnim stroški.

Z ozirom na neugodno vreme, ki je letos prvič motilo prireditve MT, je bil obisk še zelo zadovoljiv. Zaostajal je le za malenkost za lanskeletnim obiskom (70.000), pri čemur pa je treba upoštevati obisk udeležencev gasilskega kongresa, ki jim je uprava glede vstopnine šla kar največ na roko. Od zunanjih obiskovalcev so pokazali največ zanimanja za letošnji MT poleg obiskovalcev vse Dravske banovine gostje iz Savske banovine, dalje iz Beograda, Banata, Bosne in Srbije, kar dokazuje, da je naša prireditev že po vsej državi popularna. Od številnih tujcev je treba omeniti sosede iz Graza. S svojim obiskom so počastili MT mnogi odlični gostje, o čemer smo že poročali. Omeniti je tudi korporativni obisk članov Rotary kluba iz Graza.

Letošnji program MT je obsegal rekordno število razstav. Bilo je 23 gospodarskih in kulturnih razstav, od katerih so zbudile največjo pozornost publike: gasilska razstava, razstava odbora za obrambo mesta od plinskega napada,

Ja življenja in sveta

Metuzalemi, ki so doživeli preko sto let

V starih knjigah čitamo, da izgubljajo ljudje v tekočem stoletju v poznih letih svoje moči v znatno večji meri nego je bil to slučaj prejšnjega stoletja. V današnji dobi naletimo le redko na krepkega in kljub starosti odpornega starčka, kakršnih je bilo v prejšnjem stoletju mnogo več. Tako pišejo stare knjige...

Misli se, da so ljudje doživljali tako visoko starost samo radi tega, ker so bili ali lovci ali pa kmetje in ker so kot taki živeli na svežem zraku in niso izgubili svoje moči tako hitro, kakor jo izgubljajo današnje generacije, ki so se odrekle skromnemu načinu življenja.

V Rusiji je doživel neki človek starostno dobo 200 let. Takoj za njim sledita po vrstnem redu Škot Samit Mungo in Madjar Peter Czarten, ki sta doživela 185 let. Anglež John Surington je umrl v 160. letu svoje starosti, zapustivši več otrok, izmed katerih je bil najstarejši star 103 leta, a najmlajši 9 let.

Anglež Thomas Sanemeds je doživel 155 let, a Thomas Barre 152 let. Danec Draakenborg je opravljal do svojega 130. leta vse hišne posle. Preživel je 9 kraljev in umrl v 146. letu svoje starosti.

Nemec Georg Wunder je doživel 136 let, Šved Gurden Douglas pa 120 let. Pri tem moramo omeniti tudi našega današnjega Metuzalema Turka Zoro-ago, ki je umrl pred nedavnim časom in za katerega se še danes trdi, da je bil nič manj kakor 160 let star.

Edina žena, ki bi jo lahko po starostni dobi sporedili z imenovanimi možmi, je bila Rusinja Marija William, ki je umrla v svojem 115. letu starosti. V vsem življenju ni poznala druge hrane kakor kruh in čaj. Ko je bila 100 let stara, je izgubila šele svoj prvi zob, ki pa ga je takoj nadomestil na novo zrasli, še močnejši zob, tako da je ob času njene smrti imela še vse zobe.

TARZAN-ČLOVEK-OPICA V GOZDOVIH PRI RIGI

V neposredni bližini Rige se razprostirajo širni gozdovi, v katerih sta pred nedavnim časom našla dva gozdarja človeka, ki je bil popolnoma sličen opici... Bil je po vsem telesu poraščen z dlako in je skakal z enega drevesa na drugo, izogibajoč se ljudem. Gozdarji, ki so ga prvič zagledali, si niso bili na jasnem, s kakšnim stvarom imajo opravila. Eden izmed njiju pa se je vendar odločil in na to »opico« streljal. Ta nepoznani stvar »človek-opica« se je zadet po krogli prevrnil z drevesa na tla. Ker je pa bil le lažje ranjen na nogi, so ga prenesli v bolnišnico, kjer so ugotovili, da gre v tem slučaju za podivjanega človeka, ki se je skozi celo vrsto let hranil izključno samo s sirovim sadjem, raznimi zelišči, pa tudi s sirovim mesom, če ga je le dobil. Kdo se skriva za tem stvarom, se dosedaj še ni moglo dognati, misli se pa, da ne more biti nihče drugi nego drvar Gerbert Alenkintis, ki je izginil že pred sedmimi leti in ni bilo ves čas nobenega sledu več o njem. Mogoče je, da je tega drvarja zapustil razum, da se je izgubil v tamkajšnjih gozdovih in postal pravi »Tarzan«.

Na nekem križišču v Sloveniji ustavi neki avtomobilist mimo idočega kmeta, ter ga pokliče: He Anton, katera cesta pelje v Kranj? Kmet ga pogleda in vpraša: Kako pa vi veste, da mi je ime Anton. Tako slučajno sem zadel, odvrne avtomobilist. Potem pa uganite slučajno še katera cesta pelje v Kranj!

Iz nemirne Španje: Levo: Begunci iz provincie Guipuzcoa zapuščajo svoje domove. — Desno: General Mola, poveljnik severnih uporniških čet v Pampeluni.

Mariborske in okoliške novice

Bratje in sestre!

O olimpiadi v Berlinu bo predaval brat Štukelj! Pridite vsi v ponedeljek, dne 31. t. m. ob 20. uri v Narodni dom.

Odlični gostje. Danes v četrtek, so na svojem potovanju po naši državi in Srednji Evropi prispeli v Maribor odlični gostje in obedovali pri »Orlu«. V skupini častnih, odličnih gostov tujcev so bili generalni guverner francoske Indokine Baudoin, S. A. R. princ Sisowath iz Kambodže, nadomestni upravitelj republike Prevoste, podprefekt Picot, dr. De Lara, policijski komisar iz Nice, Henriet s soprogo in podpredsednik francoskega avtomobilskega kluba Bonneville so soprogo.

Kaj bodo obravnavali mestni očetje. Na prihodnji seji mestnega sveta dne 3. septembra bodo med drugim obravnavali regulacijo Kopališke ulice v zvezi s preureditvijo Tattenbachove ulice, kanalizacijo Kacijanerjeve ulice, oddajo prostorov v Delavskem azilu, spremembo pravilnika mestne oskrbnice, sprejem 15 prosilcev v članstvo mestne občine ter 15 prošelj za razne koncesije.

Iz železniške službe. K strojnemu oddelku železniških delavnic v Kraljevu je premeščen od tukajšnjih železniških delavnic inž. Miodrag Stojadinović.

Na narodnih šolah v dravski banovini se prične šolsko leto z naknadnim vpisovanjem učencev in učenk v torek, dne 1. septembra; v sredo dne 2. septembra je šolska sveta maša in v četrtek, dne 3. septembra začetek rednega pouka. V soboto, dne 5. septembra se praznuje po vseh narodnih šolah rojstni dan Njegovega Veličanstva kralja Petra II. in to z zahvalno službo božjo in s primerno proslavo v šolskih prostorih. Po končani proslavi se pustijo učenci domov, ker je ta dan pouka prost.

Mariborska carinska skladišča se bodo popravila in je v to svrhu že odobren kredit v znesku nad 120.000 dinarjev. Z adaptacijskimi deli bodo pričeli prihodnji mesec.

Za preureditev ptujske javne bolnišnice je odobren kredit v znesku okrog 200.000 dinarjev.

Jadranska straža sporoča, da se iz Bakra vrne kolonija v soboto dne 29. t. m. ob 22.13. Prosimo roditelje, ki imajo otroke na letovanju v Domu Jadranske straže, da jih počakajo tedaj na postaji in sprejmejo od vodje kolonije.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved napoveduje za danes pretežno vedro in hladno vreme, morda pa bodo tudi vetrovi.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Königova in Albaneževa lekarna.

Jadralski letalski dan v Rušah. Prejeli smo: Z ozirom na poročilo, priobčeno v Vašem cenj. listu z dne 19. tm. Vas prosimo, da priobčite sledeči popravek: Nad vse uspeli jadralski letalski dan v Rušah so organizirali ruški fantje, ter so v ta namen naprosili svojega rojaka g. Frančka Tisovca, da jim razkaže ta jadralski šport. G. Tisovec živi stalno v Grazu ter je član tamkajšnje Jadralske grupe ter je kot klubov zastopnik razstavil letalo na Mariborskem tednu. K lepemu uspehu tega dne so največ pripomogli g. Joško Bobnik, vulgo Čander, g. Ivan Kac, mešar v Rušah, kakor tudi ruški fantje, ki se pripravljajo na ustanovitev lastnega odseka.

Važno za posetnike Jesenskega ljubljanskega velesejma. Če si pri postajni blagajni kupite celo vozno karto in si za ceno Din 2 nabavite še rumeno železniško izkaznico, ki jo nato pustite na velesejmu potrditi, se z isto karto lahko zastopnik vrnete domov. Ta vozna olajšava bo v veljavi za potovanje v Ljubljano od 27. avgusta do 13. septembra vključno, a za povratek od 1. do 18. sept. 1936 vključno. V Ljubljani se boste lahko vozili z električno železnico, ker boste na podlagi velesejske legitimacije imeli znižano vozno. Z velesejsko legitimacijo velja 50% popust tudi na prevoze ročne prtljage do 15 kg je v letalih brezplačen. Na parobrodih Jadrans-

ke plovitve se vozite z velesejsko legitimacijo in karto nižjega razreda v višjem razredu v Ljubljano od 20. avg. do 10. septembra, vrnete se pa lahko od 3. do 20. septembra 1936, pri Dubrovniški parobrodski plovitvi pa velja enak popust za prihod v Ljubljano od 20. avg. do 13. sept., za vrnitev pa od 1. do 20. septembra.

Društvo »Jadran« priredi danes v četrtek ob 20.30 v mestnem parku koncert umetnih in narodnih pesmi. Sodeluje ljubljenski baritonist g. Anton Faganeli. Dirigira g. U. Vrabec. Vstopnina Din 1.-. »Jadran« vrši v našem obmejnem življenju pomembno poslanstvo, ko seznanja naše obmejno ljudstvo raznih krajev z lepotami naše umetne in narodne pesmi. Navedeno agilno društvo zasluži, da se Mariborčani v čim večjem številu udeležijo nocojšnjega koncerta.

36. redni občni zbor Društva jugoslovenskih akademikov v Mariboru bo v četrtek dne 3. septembra ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma, z običajnim dnevnim redom.

»Wunderdoktor« ne bo več ordiniral v Mariboru. Mariborska policija je danes zjutraj, kmalu po polnoči aretirala znane »Wunderdoktorja«, 63letnega Fr. Berdela, doma iz okolice Ptuj. Berdel je bil namreč osumljen, da je sinoči okoli 11. ure ukradel izpred hotela »Orel« na Grajskem trgu, iz avtomobila Egiptana Edmunda Levyja iz Kaira, ki je na potovanju iz Kaira preko Dunaja v Pariz, zimsko suknjo ter nahrbtnik, v katerem so bili štirje pari čevljev. Na policiji je Berdel priznal tatvino in tudi povedal, kje ima predmete skrite, ki so jih nato zopet izročili Egiptanu, ki je bil prijetno presenečen, da je ukradene predmete tako hitro dobil nazaj. Ker je bil Berdel radi sličnih dejanj že večkrat predkaznovan, so ga izročili v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča, kjer se bo moral za svojo najnovejšo tatvino zagovarjati, nato bo pa za vedno izgnan iz Maribora.

Aretacija nevarne tatice. Mariborski policiji se je posrečilo, da je aretirala 56 letno Ljudmilo Starkovo iz Apač, ko je hotela na Glavnem trgu prodati neki kmetici uro budilko. Pri njej so našli še tri ure budilke ter neko žensko obleko, ženske visoke čevlje ter nekaj drugih manjših predmetov, ki jih je včeraj ukradla Mariji Tomažičevi iz Mlinske ulice. Ker ne vedo, kje so bile ure budilke ukradene naj se zglasijo oškodovanci pri predstojništvu mestne policije. Aretirana Ljudmila Starkova je radi tatvin nič manj kakor 32 krat predkaznovana. Oddali so jo zopet v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Po prekropani noči hud maček. Neki živinjski trgovec J. S. je prodal v torek na mariborskem živinjskem sejmu 4 krave. Z zneskom 8500 Din se je nato zabaval v raznih gostilnah in je zaključil svojo zabavo v neki gostilni na Teznu, kjer se mu je pridružila lahkoživka Neža. Ko se je prebudil, ni imel pri sebi nič ficka. Nežko in še dva druga so aretirali.

Srake. V stanovanje gostilničarja Julija Vernika na Tržaški cesti se je vtiho-tapila neka mlajša ženska, ki je ukradla iz omare denarnico, v kateri je bilo okoli 70 dinarjev. Vrtarju Josipu Prašlu, stanujočemu na Koroški cesti 63, pa je zmanjkala srebrna žepna ura in verižica v vrednosti 600 dinarjev. V Strihovi pa so neznan storilec vlomili v stanovanje posestnika Petra Mioviča ter odnesli 600 dinarjev gotovine.

Velika vlomna tatvina se je izvršila danes ponoči v Št. Ilju. Doslej še neznan storilec so vlomili v trgovino Ivana Šefa ter odnesli raznega manufakturnega blaga, precej prekajenega mesa in druge predmete v vrednosti nad 10.000 dinarjev. Vlomilci so prišli v notranjost poslovnih prostorov na ta način, da so najprej razbili železni drog, nato pa s ponarejenim ključem odprli glavna vrata. Po izvršeni tatvini so vlomilci izginili v Avstrijo. Na kraj vlom se je danes dopoldne podal daktiloskop mariborske mestne policije.

Kopica sena je zgorela posestnici Mariji Kranerjevi v Ceršaku ob severni državni meji. Škoda znaša nad 2000 Din.

Sokolske vesti

Olimpijada v Berlinu — v Mariboru!

Mnogim, katerim ni bilo dano, da prisostvujejo velikim olimpijskim tekmam v Berlinu, bo naš edini zmagovalac g. L. Štukelj prikazal v interesantnem predavanju zanimivosti Berlina, olimpijade, po samezne faze borb in življene naših jugoslovenskih udeležencev v olimpijski vasi. Posebno zanimivo bo predavanje o uspehih naših Sokolov, ki so edini nad vse častno zastopali našo državo. Predavanje se vrši v ponedeljek, dne 31. tm. ob 20. uri v Narodnem domu.

Žadnje telefonične vesti

Horthy je šel prosit Hitlerja za pomoč

PARIZ, 27. avgusta. Francoski časopisi se zelo zanimajo za obisk regenta Horthyja pri Hitlerju. Levičarska »Ere Nouvelle« je mnenja, da bo treba posvečati nemško-madžarskim odnosom večjo pozornost. »Matin« poroča, da je Horthy informiral Hitlerja glede predstojajoče uvedbe splošne vojaške dolžnosti na Madžarskem in pri tem zaprosil za podporo Nemčije za slučaj morebitnega odpora Male antante.

Topove in letala za Španijo

PARIZ, 27. avgusta. Kakor se doznava iz Hendaya, so se razvile okoli Iruna in San Sebastiana srdite borbe v zvezi z novo vstaško ofenzivo. V vstaški vojski sodeluje tudi nekaj bataljonov Marokancev. Letala so pomnožila svojo aktivnost. Na Irun je bojda padlo 200 granat. Vest o padcu San Sebastiana nikakor še ni potrjena. Francoska ljudska stranka je imela včeraj v stadionu Bufallo veliko manifestacijsko skupščino pod geslom »Topove in letala za Španijo«. Navzočih je bilo okoli 100.000 ljudi. Tajnik komunistične stranke Thorez je ostro napadel Nemčijo.

18. septembra zasedanje DN

ZENEVA, 27. avgusta. DNB poroča: Tajništvo Društva narodov je objavilo včeraj dnevni red zasedanja, ki prlčne 18. septembra. Med važnejšimi točkami dnevnega reda je vprašanje locarnske pogodbe in reforme Društva narodov.

Prometna nezgoda na Kralja Petra trgu. Včeraj popoldne je na Kralja Petra trgu neki kolesar zavozil v 52 letno Marijo Zehtl, ki je pri padcu zadobila občutne poškodbe na desni roki.

Beg iz bolnišnice. Iz tukajšnje splošne bolnišnice je pobegnila 18 letna Marija Fermevčeva, ki se je zdravila na medicinskem oddelku. Ker je pri begu vzela s seboj tudi bolniški plašč, jo sedaj iščejo varnostni organi.

Kuhar se šali: Če kuham slabo, ne morem jesti, če kuham dobro pa nič ne ostane...

Dober šofer (v največji brzini nad prepadom): Za Boga, volan se mi je odrgal! Potnik: Ne brigaj se zato, kupim ti novega.

»Hitro, hitro žena, pojdi v hotel in pripravi vso prtljago. Jutri odpotujeva.«
»Ali se pregledal vozni red?«
»Ne, tega ne, pač pa denarnico...«

Od 1. do 13. septembra

LJUBLJANSKI VELESEJEM

50% popust na železnici, parobrodih, avijonih. Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.-.

Vsdržavna razstava »Z A N A S L E S«.
Živalski vrt. Divjad v parku.
VELIKA VRTNARSKA RAZSTAVA.

Industrija, obrt, trgovina. Domače preproge. Perutnina, kuni, golobi. Ribe itd.

Tekmovanje harmonikarjev 13. septembra.

KRASNO ZABAVIŠČE.

Velikomestni variété popoldne in zvečer.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.									
Pri žrebanju V. razreda, 32. kola, dne 26. avgusta so bili izžrebani sledeči dobitki:									
Din 100.000:	80810								
Din 60.000:	89170								
Din 20.000:	52387								
Din 10.000:	2898	18333	39316	66649	67967	74769	87127		
Din 8000:	5481	38111	43590	56590	70294	72859	86481		
Din 6000:	512	1706	7213	14344	35926	44513	47882	56409	57898
	60199	62040	63069	63569	84530				
Din 5000:	10880	11057	17988	30150	33567	42788	49682	54836	62138
	63422	87142	89005	89552	90996	90999	95681		
Din 3000:	3303	25822	28642	34225	52230	63277	64719	69550	70195
	81480	85369	88359	93220	96345				
Din 2000:	215	5130	5329	6218	11799	15413	17921	38793	44827
	54679	93839	99671	99774					
Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor. Gosposka 25.									

V vsako slovensko hišo »Večernik«!

Razno	Službo dobi	Soba odda
GRAFOLOG, HIROSOF N. Sadlucky v Mariboru, Hotel »Zamorec«, ostane še do 31. avgusta. Od 1. do 6. septembra Guštani, Prevalje, potem Zagreb. 4180	FRIZERKO. perfektno v železni, trajni in vodni ondulaciji išče za takoj ali po dogovoru, salon Juratič, Maribor, Glavni trg 1. 4206	OPREMLJENO SOBO oddam s 1. septembrom. Tattenbachova 20-I. 4199
Dijak SPREJMEM DIJAKINJO na hrano in vso oskrbo, glasovir na razpolago, istotam se odda prazna soba učitelji ali uradnici. Naslov v upravi. 4210	UČENCA. dobrih staršev, zdravega z najmanj 2 izdelanimi razredoma srednje šole sprejemem v uk v specerijsko trgovino Albin Novak, Glavni trg 18, Maribor. 4205	OPREMLJENO SOBO tako oddam, Betnavska 73. 4212
	MARLJIVO DEKLE sprejme cvetličarna Weiler, Gosposka 26. 4204	SOBA. lepo opremljena, velika, zračna, se odda. 300 Din. mesečno. Uporaba kopalnice. — Spindler, Strossmajerjeva ul. 28-II. 9. stan. 4211
		MALO OPREMLJENO SOBICO oddam. Koseskega ul. 35. 4203

Proti neresničnim govoricam je

graščinski vinotoč na Vurbergu

še vedno odprt. Točijo se vedno boljše vina po nizkih cenah.

Lep nedeljski izlet. Zveza: avtobus Sv. Martin

Dogodki na svetu

Geozote in strahote ameriške „Črne legije“

V deželi racionalizacije in industrializacije, v Združenih državah severne Amerike, so odkrili tajno društvo »Črna legija« izrastek zloglasnega Klu-Klux-Klana. To je bilo zadnje zavetišče največjega srednjeveškega romantizma. Policijska preiskava se je spremenila v pravi škandal, ki bo po obsegu res ameriški. Policija je trdno odločena postopati brezobzirno v nadi, da se ji bo posrečilo pojasniti mnogo zločinov in sumljivih samomorov, ki jih je morala zaradi pomanjkanja dokazov in točnejših podrobnosti uvrstiti med nepojasnjene kriminalne dogodke.

Preiskavo vodi energično prokurator iz Detroita Duncan Mac Crea. Na njegovo odredbo so bili mnogi člani »Črne

legije« aretirani in ko so jih zaslišali, so povedali nekaj podrobnosti o delovanju te tajne organizacije, o njenih članih, ciljih in zločinih. Prosili so pa sodišče, naj jih obdrži v preiskovalnem zaporu, češ da se boje strašne osvete izdane legije. Za »Črno legijo« so vedele oblasti že dolgo, niso ji pa mogle priti do živega. Šele umor Harlesa Pooleja, čigar truplo so našli v jarku ob cesti, je prinesel nepričakovano in povsem slučajno priliko zasačiti zločine. Poole so pripeljali na polje z avtomobilom in ponoči ga je v svitu bakelj ustrelilo 12 mož, ki so imeli glave zakrite s črnimi kapucami. Zaviti so bili v črne dolge plašče, pokrite z belimi mrtvaškimi glavami s prekrižanimi kostmi, kakor je bila to navada pri

članih Ku-Klux-Klana. Poole je bil namreč v »Črni legiji« obtožen, da je pretepaval svojo ženo.

Cilj in naloga »Črne legije« je bila boj proti nemoralnosti in vsemu, ki se upira ameriškemu duhu. Po doslej neznanj logiki je prišla legija do definicije svojega delovanja istočasno kot protikatoliškega, protizidovskega, protiboljševiškega in protizamorskega. Policija je dognala, da je prišlo nad 50 ljudi navzkriž s predpisi te tajne organizacije in vsi so plačali to s smrtjo. »Črna legija« šteje nad 135.000 članov in med njimi je mnogo uglednih politikov. Največ članov je pa imela med srednjimi sloji, zlasti med delavstvom in ti so ji bili tudi najbolj zvesti.

V kealjevstvu šaha

Šahovska olimpiada v Monakovem se je včeraj nadaljevala, in sicer se je odigralo 13. kolo. Stanje je sedaj naslednje. Poljska 71,5, Nemčija 69, Jugoslavija 67,5, Madžarska 66,5, Letonska 65, Avstrija 63, Češkoslovaška 61,5, Danska 60, Estonka 54, Švedska 52, Litva 47,5, Holandska 42, Finska 41,5, Rumunija 40,5, Brazilija 39,5, Norveška 38,5, Italija 37,5, Švica 37, Islandija 36, Francija 25,5, Bolgarska 22,5.

Šahovski veteturnir v Nottinghamu je v 13. kolu prinesel naslednje rezultate: Partije Aljehin-Bogoljubov, Capablanca-Alexander in Reshevsky-Thomas so bile prekinjene. Lasker je porazil Euweja, Botvinnik Vidmarja, Partiji Flohr-Fine in Tylor-Winter sta se se končali remis. Stanje po 13. kolu: Botvinnik 9, Euwe 8 (1), Fine in Reshevsky 7 in pol (1), Capablanca 7 (2), Flohr 7, Aljehin 6 in pol (2), Lasker 6 in pol, Vidmar 5 in pol (1), Bogoljubov 5 (1), Tartakover 5, Tylor 4, Thomas 2 in pol (1), Alexander 2 (2), Winter 2 točki.

Gospodarske beležke

Obiranje limelja se je tudi včeraj nemoteno nadaljevalo in bo predvidoma do konca tedna končano. Sklenili so se že nekateri večji zaključki.

Ptujski svinjski sejem. Svinjski sejem v Ptuj, ki se je vršil v sredo 26. tm., je bil srednje založen in tudi kupčija je bila srednja. Prignali so 120 velikih svinj in 121 prascev, skupaj 241 ščetinarjev. Od teh so prodali 76 komadov. Cene svinjam so ostale na isti višini, kakor so bile pri zadnjem sejmu in sicer so bile naslednje: prolenki 5,50—6 Din, masne svinje 6,50—7 Din, plemene 5—5,50 Din za kg žive teže; mrtve teže 8—8,50 Din. Prasce stare 6 do 12 tednov so prodajali po kakovosti in po starosti od 55 do 135 Din komad.

Nemci žele zidati v Jugoslaviji tovarne avtomobilov. Skupina uglednih nemških

podjetnikov se je začela pogajati z našo vlado in to v namenu, da se čimprej postavi velika tovarna avtomobilov in to z nemškim kapitalom. Ta tovarna bo instalirana na ta način, da bo lahko izdelovala tudi tanke. Naša vlada bi morala prevzeti obvezo za nabavo avtomobilov v letnem iznosu od 10 milijonov dinarjev in to za določeno vrsto let. Neka druga skupina nemških gospodarstvenikov pa je v razgovorih z našo vlado za vstopitev tovarne za barve, od katerih izdelkov bi potem oskrbovala ves Balkan.

Spetna gibanje

Službene objave Okrožnega odbora LNP v Mariboru. Za nedeljo, dne 23. 8. t. l. prijavljena tekma SK Mura: Gradjanski SK, Čakovec v Murski Soboti je preložena na 30. 8. 1936. Tekma I. moštvo prične ob pol 17. uri. Službujoči odbornik g. Peterka. V Dolnji Lendavi bo istega dne prijateljska tekma SK Lendava:SK Koprivnica, (Koprivnica). Za tekmo, ki prične ob 16. uri je določen za službujočega odbornika g. Mirko Milhofer. Vsi gg. službujoči odborniki se pozivajo, da pošiljajo poročila o tekmah redno in pravočasno na naslov odbora. — Tajnik.

Putnikove novice

Ponovno opozarjamo na Putnikove izlete, ki jih priredi in sicer: 3. in 4. sept. v **Maria Zell**, 5.—20. 9. tradicionalni izlet v **Omišalj na otoku Krk** ter 6.—10. sept. na **dunajski velesejem** z vlakom in z avto karom od 6. do 8. in 9. do 11. septembra. Od 30. avgusta do 2. septembra pa vožnja na **Großglockner - Edelweisspitze - Salzburg**. Vse nadaljnje informacije dobite pri Putniku v Mariboru tel. 21-22 in Putnik v Celju tel. 119.

Putnikov avtobusni izlet na Großglockner. Snoči so se v odličnem razpoloženju vrnili v Maribor udeleženci drugega Putnik-ovega kompenzacijskega izleta na Großglockner, Salzburg in Salzkammer

gut. Vsi brez izjeme so bili z izletom nad vse zadovoljni in navdušeni nad lepotami, ki jih je nudil ta izlet. Tretji in to letošnji zadnji Putnik-ov izlet na Großglockner se vrši od 30. avgusta do 2. septembra. Cena Din 380. Potuje se s skupnim potnim listom. Takojšnje prijave pri Putniku, Maribor, tel. 21-22, 21-29.

Ptujske novice

Vpisovanje na ptujski gimnaziji za šol. leto 1936-37 se vrši dne 1. septembra za I. razred 2. septembra, za II. in III. dne 3. septembra, za IV. in V. dne 4. sept. za VI., VII. in VIII. razred. Vpisovanje dijakov vseh razredov, ki pridejo na ptujsko gimnazijo s tujih zavodov, bo dne 5. septembra. Natančnejša obvestila in pojasnila se najdejo na gimnazijski razglasni deski.

Neverjetna krutost napram nežni divjačini. V nekem vinogradu v Krčevinah pri Vurbergu je žela viničarka A. G. travo oziroma je čistila vinograd od plevela. Nenadoma pa se pojavita pred začudeno viničarko dve mladi, še komaj mesec stari srni, in se začneta tamkaj pasti. Ker so kakor znano, mlade srne krotke in se ne bojijo človeka, sta se živalci približali naveden izenski, ki pa ni imela do ubogih živalic toliko obzira, da bi ju prepustila svoj usodi, temveč je obe srnici prijala in ju zadavila. Orožniki, so kruto žensko naznanili sodišču.

Novice z Murskega polja

Osebnе zadeve. Za upravnika pošte v Križevcih je imenovan g. Drolc Ciril iz Murske Sobotе. S tem je rešeno vprašanje osebnе te pošte. — S Kapele je premeščena učiteljica Kemperle Ljudmila k Sv. Juriju v Prekmurje. Z njo odhaja iz našega sreza odlična sokolska delavka; na njeno mesto je imenovana učiteljica Pišec Ana od Sv. Jurija v Prekmurju.

Poslanec Lukačič med volilci svojega sreza. Poslanec Lukačič je imel v preteklem tednu lepo uspele sestanke JNS

v Štrigovi, Cezanjevcih, Sv. Juriju ob Ščavnici in v Ljutomeru okolici. Na vseh sejah je podal politično poročilo, razvil gospodarski program, ki je bil svojčas sprejet na seji sreske JNS v Mariboru ter govoril o ukrepih, ki bi bili potrebni za omiljenje gospodarske krize. Zborovalci so z odobravanjem vzeli na znanje poročilo svojega poslanca, ki jih je v tem letu obiskal že drugič, ter vzklikali predsedniku JNS Petru Živkoviču.

Jesenke konjske dirke. Velike jesenske konjske dirke na Cvenu pri Ljutomeru se bodo vršile 6. in 8. septembra.

Zopet požar. V Gajševcih je zgorel na Ščavnici se nahajajoči mlin, last g. Štuhca Matije iz Lugarovcev; kako je nastal požar, še danes ni znano. Lastnik trpi veliko škodo.

Razne vesti

Reje dirkalnih konjev država ne bo več podpirala. Radi dolgoletne reje v smeri čim večje dirkalne kapacitete, se je pri nas, zlasti v Slovenskih goricah in Prekmurju, gojil poseben konj, takozvani ameriški dirkač, ki pa je dobil tako telesno konstrukcijo, ki je nekoristna za rabo pri poljskem delu. Zato ni umestno mešanje te krvi z domačo konjerejo, kjer je naloga konja, da ekonomično opravlja kmetško delo. Za gospodarsko slabe kmetovalce tudi ni primerno gojiti sport nih konj, ker to mnogo stane in odvrača kmetovalca od njegovega pravega poklica. Spričo tega nima baje reja ameriških dirkačev za domačo konjerejo nikakega pomena in je radi tega ministvo za kmetijstvo poslalo banski upravi v Ljubljani dopis, v smislu katerega se ne smejo za rejo teh konjev več izdajati javna sredstva.

KEDAJ JE ZAGRMEL PRVI TOPOVSKI STREL.

Če so podatki liburškega pisatelja Luterianusa pravilni, je zagrmel v Evropi prvi topovski strel pred 600 leti. V Aziji se je to zgodilo mnogo prej. Kitajski zgodovinarji pripovedujejo, da so bili topovi v rabi že pred vojno Kitajcev s Tatari, seveda povsem primitivni. Luterianus piše, da so leta 1336, ko je divjala med Benetkami in Genovo krvava vojna, Nemci ponudili Benečanom dva majhna železna topova na smodnik in krogel. Topova sta se zelo dobro obnesla in povzročila med sovražnimi četami paniko. Prve topove, ki so jih rabili na bojišču med vojno Florentincev z rodno Medici, je pripeljal v Italijo Bartolomej Cagliani. Ko je topovska krogla ranila farskega kneza na nogi, je obdolžil Caglionia čarovništva. Med obleganjem Cagigrada leta 1419 je sam sultan Mohamed nameril topove na mesto in tudi sam izstrelil več 150 kg težkih krogel, dočim so obleganci odgovarjali s polovico lažjimi krogami. Leta 1455 so oblegali Angleži Mons in topovi so porušili mestno zidovje. Karel VIII. se je moral istega leta zahvaliti samo svojemu topništvu, da je zasedel neapolsko kraljestvo. Pozneje se je topništvo hitro razvijalo in zdaj ne more biti brez tega težkega orožja uobena moderna vojska.

A. K.:

Žrtev zveste ljubezni

Zgodovinski roman

48

Teresitta ne razume čudnih besed svoje gospodarice, kljub temu pa zajoka.

»Zakaj jočeš? Ali mogoče jaz jočem, ali nemara jaz tožim? Na zemlji je moja sreča prazen san, tam pa, v nebesih, v raj, z njim Bog je usmiljen, srečna bom.«

V tem potrka nekdo na vrata, bil je pošten majar.

»Samo trenutek.« — reče dekle proseče, — »za minuto bom tam.«

Majar odide.

»Teresitta, z Bogom, ne pozabi me, na vsem svetu si ti edina, ki me ljubi.«

Padeta si v naročje in zajokata.

»Dosti, dosti.« — šepne dekle, hitro otare solze in skoči k vratom.

»Gospodična, gospodična, počakajte, niste še povsem oblečeni.«

»Ne?« — skoči k zrcalu in se pozorno pogleda, — »ne vidim.«

Sobarica ihte pristopi k mizici; sredi nešteti vrvi in ženskih drobnarij leži na njej cvetlični venček iz briljantov, deviški venec, v njem pa je nekoliko svežih oranžnih in mirtinih vejic.

»To vam moram dati v lase, gospodična.«

»V moje lase Teresitta?« — vzdrti, zastoka. »Norčuješ se iz mene,« — vrže venček na tla in ga pohodi z drobnimi nožicami.

»Ali naj ga nosim, da njega goljuham, preslepim pred Bogom in pred ljudmi? To bi bil zločin. Ne, nikdar!«

Odhiti iz sobe.

Svatba je bila svečana, kakor nobena druga v tistem času na Španskem. Ne-

vesta je bila tako lepa, da je vsa mladina v navdušenem občudovanju govorila:

»To je angel. Kako je ta general srečen!«

Spoštovane matrone pa kljub temu go-drnjajo:

»Kaj pa je to, v laseh ji ne vidim deviškega venca; to je menda francoska moda. Strašno, grešno!«

Pri oltarju ne priteče grofici niti ena solza iz očesa, iz njih stije na videz le radost in sreča. Matrone zopet zašepčajo:

»Kako je srečna, kako se veseli, da dobi za moža francoskega generala! — Vsaj radi ljudstva bi morala skrivati svojo radost.«

Če je bila sijajna ta svatba, je bil prav tako sijajen tudi večerni ples. Kralj Jožef ga je res osrečil s svojo navzočnostjo. Za to je imel dva razloga: najprej si je hotel pridobiti hrabrega generala, poleg tega pa doseči naklonjenost velikašev, ki so bili v bližnjem ali daljnem sorodstvu z grofico di Mendoza.

Nekaj minut pred polnočjo izgine don-

na Franciška iz plesne dvorane, spremi pa jo grofica d'Ossuna, njena sestrična, ki ji je pri današnji svečanosti nadomestila mater.

Ta in oni, ta in ona opazi čudno spremembo na groficiinem obrazu, njeno drhteče telo, neki nerazumljivi strah in bol, vendar pa smatrajo in opravičijo to kot deviško čednost in sramežljivost mlade ženske — saj se za njo tako tudi spodobí.

»Tako mi moje duše, srečni ste, zelo srečni, dragi general,« reče neki komornik, nekoč komornik kralja Karla IV., potem komornik kralja Jožefa, eden tistih ljudi, ki obračajo plašč po vetru. »Srečni ste, dobili ste za ženo angela z zlatimi perotmi, predvsem pa pravi biser nedolžnosti.«

Tudi mladina si sliče in še smejeje opazke šepče med seboj.

(Dalje sledi.)